N:o 8

31. VIII. 1930.

Aktivisti

HERÄÄ SUOM

Sanoista tekoihin!

Pietarsaaren sankaripatsas

Irtonumero 3 mk.

Pietarsaaressa suositellaan seuraavia liikkeitä:

A.B. J. A. R. HOLMSTRÖM O.Y.

PIETARSAARI

Puh. 4 04

Täydellinen autojen huolto ja autokoulu. Uusien sekä käytettyjen autojen halvin ostopaikka maakunnassa.

Oy. Pohjoismaiden Yhdyspankki

Omat varat Smk.

444.000.000

Suomen vanhin yksityispankki.

Pietarsaaren konttori avoinna 10—½3.

Puhelimet N:o 12 & 359.

A/B Elektro-Maskin O/Y

Auto-, urheilu- ja ampumatarveliike

Ford henkilö- ja kuorma-autoja sekä Fordson traktoreita, Ford varaosia, Polkupyöriä y.m.

Bensiiniä ja moottoriöljyä

Autokorjaamo - Rengaskorjaamo - Autokoulu

Sähköos.: ELEKTROMASKIN Puhelin 160

PIETARSAARI

Oulussa suositellaan seuraavia liikkeitä:

Jaakko Kemppainen

Puhelin 12 OULU Asemakatu 2

I-luokan

Vaatturiliike

Lajiteltu varasto koti- ja ulkomaan KANKAITA

OULUN KIPINÄ OSAKEYHTIÖ

LÄMPÖ ja VESIJOHTOLIIKE

Suositellaan.

KULTA- ja HOPEASEPPÄ

K. SAVOLAINEN

OULU, ISOK. 21 - PUH. 648. KEMI PUH. 320

AISTIKKAIMMAT kulta- ja hopeaesineet ostatte liikkeestäni. Ainoastaan monipuolisesti varustettu suurliike voi parhaiten tyydyttää kaikkein vaativimpien ostajain vaatimukset.

KIRJOLA Oy. OULU Kirkkok. 29

Konttori- ja koulutarpeita, leluja, tapetteja y.m. Alallaan monipuolisin valikoima paikkakunnalla

HAULIKOITA

Husqvarna ja belgial. HAULIKON PANOKSIA, ½ ja 1/1 lad.

Haulia - Latauskojeita - Patruunavöitä - Selkäreppuja - Vietepilleja y.m.

RAUTAKAUPPA OSAKEYHTIÖ TERÄS

Puhelin: nimihuuto "TERÄS".

Oma keskus yhdistää eri osastoille.

EDULLISIMMIN OSTATTE HEDELMIÄ, MAKEISIA JA SIIRTOMAANTAVAROITA

Hedelmäkaupasta „HERKKU"

LAPUALLA

Jalander lyö rumpua.

Uudenmaanläänin maaherra kenraalimajuri Bruno Jalander on hirmustunut. Hän on lähettänyt oikeusministeriölle pitkähkön kirjelmän liittäen sen mukaan "Aktivistin" viime numeron ja pyytäen, että oikeusministeri ryhtyisi toimenpiteisiin lehtemme kurittamiseksi äsken uudistetun painovapauslain 42. § edellyttämin toimenpitein itsensä rikoslain 16. luvun 24 § nojalla.

Lehtemme viime numerossa kyllä oli jokunen kirpeä sana hra Jalanderin edesottamuksista — niinkuin siinä on ollut erinäisiä tarpeellisia sanoja muutamista muistakin kansanliikettä vastaan asettuneista kansalaisista. Tämä on kuitenkin ensimäinen painokanne, millä lehteämme uhataan. Tosin sosialisti- ja kommunistilehdet jo viime keväänä, kun "Aktivisti" alkoi ilmestyä, vaativat meitä viranomaisten välityksellä polvillemme, mutta silloinkaan eivät viranomaiset sentään katsoneet tarpeelliseksi käydä meihin käsiksi. Tällä välin on jo ehtinyt tapahtua eräs maaherravaihdoskin, mutta kun aikaa taas on kulunut pitkälle tässä "aselevossa", ovat olosuhteet vieneet siihen, että olemme saaneet nähdä taas uuden maaherraesiintymisen.

Siellä vasemmistotaholla — jota maaherra Jalander nykyisin edustaa — ollaan kärkkäitä käymään niiden kimppuun, jotka rohkenevat Hamletin tavoin edes lausua jotain yhteiskunnan vähemmän terveistä pintaveristä. Jos nämä samat herrat olisivat olleet yhtä kärkkäitä pyhään vihaan silloin, kun on ollut kysymys yhteiskuntaa jäytävästä kommunismirutosta, ei voisi ihmetellä sitä, että he niin "ottavat itseensä", kun heitä tältäkin linjalta hiukan arvostellaan. Mutta niinhän ei ole ollut. Nämä korkeimmissakin asemissa olevat kansanliikkeen vastustajat ovat heränneet vasta senjälkeen kun kommunismin levenemiselle on ruvettu panemaan sulkuja. Mutta he ovat heränneet nurinpäin, ja nyt he puskevat kiukkunsa meihin.

Katsoen hra Jalanderin tunnettuun omahyväiseen reklaamiharrastukseen, johon jo viime numeron kirjoituksessamme viittasimme, voisimme ymmärtää senkin, että hän näkee kirjoituksemme loukanneen omaa kunniaansa, niinkuin arkojen ihmisten on tapana. Mutta silloin hänellä olisi ollut suorin tie tyytyä nostamaan omakohtaisesti meitä vastaan kunnianloukkausjuttu. Nyt hra Jalander kuitenkin, kiinnittäen oikeusministeriön huomiota häneen itseensä kohdistuvaan arvosteluun, on katsonut tarpeelliseksi, että oikeusministeri ryhtyisi tähän kurinpitotoimenpiteeseen. Se ei tällaisessa tilanteessa ole suinkaan miehekästä.

Kantelukirjelmässään arvon maaherra kiinnittää oikeusministeriön huomiota siihen, että me kirjoituksellamme m.m. olisimme saattaneet hänen toimenpiteitään viranomaisena halveksimisen alaiseksi. Niin vähästä tämä sotaherra säikähtää — muistamatta esim. lainkaan, miten erinäisillä tahoilla joku aika sitten nostettiin suuri ääni siitä, että juuri maaherra Jalander antaessaan tunnetun lausuntonsa kieltolakiasiasta oli itse korkeassa asemassa olevana virkamiehenä saattanut viranomaiset vähemmän objektiiviseen asemaan. Se siitä puolesta.

Sitten hra Jalander vielä mainitsee, että hän on pakotettu toimenpiteeseensä juuri tällä hetkellä, jolloin, niin hänen sanansa kuuluvat, "mielivalta ja laittomuus maassamme eri tavoin rehoittavat". Mitähän hallitus tästä arvelee? Eiköhän tämä ole suoraa syytöstä valtiovaltaa vastaan, joka siis "antaa mielivallan ja laittomuuden rehoittaa". Peräti omituista sanontatapaa tämänlaisessa yksityistä kunnianloukkausta koskevassa sisunpurkauksessa.

Tosin maaherra löytää "Aktivistin" viime numerosta myöskin suoranaista "rikollista uhkaa lainalaista yhteiskuntajärjestystämme vastaan", kun hän lopuksi kiinnittää oikeusministeriön huomiota mainitun numeron johtavan artikkelin loppukappaleeseen, jossa varoitetaan tänä kohtalokkaana aikana puoluekonsuleita päästämästä asioita liian vaarallliselle polulle. Sensijaan, että hra Jalander saisi meitä kiittää tästä vakavasta varoituksesta, hän noin hienokseltaan huomauttaa, että "eiköhän olisi syytä painovapauslain 37 § mukaan viipymättä jo ennen oikeudenkäyntiä lakkauttaa yllämainittu lehti." Eipä siis vähiä vaadikaan tämä maaherra. Hän tahtoo nyt, että painovapauslain kommunisteja varten uudistettu kohta pääsisi heti käytäntöön, mutta ei suinkaan kommunismin nujertamiseksi, vaan pään leikkaamiseksi siltä julkiselta sanalta, joka on ryhtynyt kaikkein voimallisimmin taistelemaan juuri kommunismia vastaan. Tässä onkin, niinkuin koko mainitussa painokannepyynnössä sinänsä, seikka, joka on mitä huomattavinta periaatteellista laatua, nim. kysymys siitä, ketä varten kommunistilait oikein on laadittava.

Hra Jalander pitää, kuten ylläolevasta siteerauksesta selviää, ilman muuta luonnollisena, että oikeudenkäynti oikeusministeriön toimesta alkaa. Hän ei edes ole käyttänyt sanamuotoa "ennen mahdollista oikeudenkäyntiä". Me kyllä emme pelkää oikeudenkäyntiä, ja mielellämme olemme silmikkäin oikeussalissa hra Jalanderin kanssa hänen korkeasta kunniastaan, vaikkakin luulemme, ettei siitä hänelle perin suuria heru. Mutta sitä emme nyt vielä usko, että oikeusministeri pitäisi tarpeellisena manata meidät oikeussaliin hra Jalanderin kunnian puhdistamiseksi. Eiköhän oikeusministeriöllä nykyoloissa ole aivan riittävästi tarpeellisempaakin tehtävää.

Maaherra Jalander näyttää ilmeisesti haluavan leikkiä Vibeliusta, mutta hänen tulisi muistaa, että se on hänelle aivan liian vaikea leikki opittavaksi. Vibeliusmaisuuteen tarvitaan näet selkärankaa eivätkä sitä osoittane ainakaan ne tunnetut omituiset suhteet punaisiin, joitten perusteella hra Jalanderilla punaisten vankina 1918 ollessaan oli aivan poikkeukselliset olosuhteet. Tuliko tehtyä punaisten kanssa joitakin sopimuksia? Ehkä hra Jalander muistaa, mitä me tarkoitamme. Joka tapauksessa kansanliikkeen suuret kannattajajoukot seuraavat, siitä saa hra Jalander myös olla varma, aivan poikkeukselli-

Kommunistit ja puolustuslaitos.

Ilahduttavaa on ollut todeta, että useat työnantajat ovat puhdistaneet työmaansa kommunisteista, ja että Pohjolan puutavarayhtiöt ovat äskettäin päättäneet kokouksessaan siivota Perä-Pohjolankin työmaat. Valtio on jäänyt jälkeen tässä asiassa. Valtion työmailla rehoittaa edelleen työmaaterrori ja kommunistit, jos ei muuten niin sos.demojen kyltin avulla, vainoavat edelleen valkoista työväkeä vieläpä virkamiehiäkin. Tyydytyksellä on otettava vastaan nykyisen hallituksen ote työmaaterrorin poistamiseksi ja uskottava myöskin, että valtio sovelluttaa sitä ensiksi omiin työmaihinsa. Mutta kun puolustuslaitoksella on tehtaita ja työpaikkoja, joissa edellyttäisi käytettävän ainoastaan luotettavaa valkoista työväkeä, tuntuu raskaalta enää odotella puhdistusta niissä. Pitäisihän olla selviö, että ne ilman muuta puhdistettaisiin epäluotettavista aineksista. Siinähän on laki valtion puolella nytkin, jos nimittäin tuijotetaan lain kirjaimeen.

Mainitsemme tässä muutamia puolustuslaitoksen työmaita, joissa edelleen on työssä kommunisteja, nim. Lentokonetehtaalla ja Valtion kivääritehtaalla Jyväskylässä. Lentokonetehtaalla ovat kommunistiset työläiset muodostaneet oman osastonsa ja m.m. keränneet varoja "Työn Äänen" kirjapainolle. Kivääritehtaalla Jyväskylässä viime vuonna oli toiminnassa S.K.P:n (Suomen Kommunistisen Puolueen) solu. Ryssänmaalle lähetetyissä raporteissa S.K.P:n Tampereen Piirikomitea raporteeraa, että Valtion kivääritehtaalla on oma solunsa toiminnassa. Mitä tämä solu toimi kivääritehtaalla? — Lehdissä on mainittu, että neljä työmiestä on tehtaalta eroitettu. Ovatko ne juuri tämän solun jäseniä? Asetetaanko heidät syytteeseen?

Joko on selvitetty, keitä kommunistien järjestöön lentokonetehtaalla on kuulunut? Onko sellaiseen järjestöön kuuluneet eroitettu tehtaalta?

Kun viranomaisillamme on tiedossa, että mainituilla tehtailla on salaisella kommunistipuolueella solunsa, on vaadittava, että heti ryhdytään tehokkaisiin toimenpiteisiin ,että kommunistien toiminta niin jo mainituilla, kuin muillakin puolustuslaitoksen työmailla selvitetään ja lopetetaan.

---

sella mielenkiinnolla sitä, mihin toimenpiteisiin hänen uusin edesottamisensa johtaa. Kuka tässä lopuksi jää soittamaan torvella ja kuka lehdellä, sen näyttänee jo lähitulevaisuus.

Maaherravaihdoksetkaan eivät nykyoloissa ole vallan harvinaisia.

Ikävä, mutta ei voi auttaa.

Ei voi haastaa käräjiin vaalilautakuntaa, sanoi maaherra tarkastaessaan Tikkurilan vaalilautakunnan pöytäkirjaa, missä oli luettelo kommunistien poispyyhityistä nimistä, jotka kaikki olivat kuolleet.

Sirkuskadun leijonat karjuvat.

"Suomen Sosialidemokraatti" oli vielä talonpoikaismarssin aikana hyvin hiljaa. Se tunnusteli silloin maaperää ja odotteli, milloin uskaltaisi avata suunsa. Nyt vaalien edellä, kun on ollut tavallaan "aselepo", on "S. S." alkanut huutaa suu vaahdossa.

Ne yhteydet, joita kommunisteilla oli ryssien kanssa, ovat nyt „Sosialidemokraatin" hallussa, ja se toimii lakkautettujen kommunistilehtien sijaisena. Julkeudessaan sos.demot ovat menneet niin pitkälle, että ovat vaalivalmisteluissa ottaneet yhteydet kommunisteihin ja solmivat vaaliliittoja heidän kanssaan. Vaasan läänissä ent. sos.demokraattinen kansanedustaja työskenteli salaisen kommunistipuolueen päämajassa rakennellen organisaattorin kanssa suuntaviivoja vaaleja varten. Tämä mies oli "tunnettu oikeistososialisti" Iisakki Penttala Seinäjoelta. Tapauksesta on kulunut vasta muutamia päiviä. Muistetaan, miten Penttala muutamia kuukausia sitten Lapualla, peläten kyyditystä, vakuutti, että hän on kommunismin vastustaja ja vihollinen kuten lapualaisetkin. Kun vakava mies puhui uskottavasti ja rehellisin katsein, uskottiin häntä.

Sen jälkeen on aika paljon muuttunut. Nyt ei uskota enää Penttalaakaan, vaikka hän polvillaan rukoillen vakuuttelisi kommunistivihaansa. Se joka luulee, että kommunistit tässä maassa ovat jo lyödyt, pettyy surkeasti. Kommunismin jatkaja tässä maassa on sosialidemokratia. "Tiedonantajan" tilalla ilmestyy "S. Sosialidemokraatti" y.m. lehdet, jotka ilmoittavat olevansa demokraattisia. "Sosialidemokraatin" tekemät paljastukset, että muka Lapuanliike olisi yhteistoiminnassa venäläisten emigranttien kanssa, paljastaa päinvastoin, että mainittu lehti on ollut yhteydessä venäläisiin, koska se niin tarkalleen voi tietää, mitä kirjeitä emigranttijärjestö täällä vastaanottaa. "Tiedonantajahan" aikoinaan teki samantapaisia paljastuksia eri isänmaallisia järjestöjä vastaan koettaen keksiä, kuten nyt "Sosialidemokraattikin", aiheen mistä tahansa.

Sosialidemokraattien viimeaikainen veljeily kommunistein kanssa asettaa kyseenalaiseksi, onko heidän vaalitoimintansa oikeutettua, ja eikö puolueen toiminta, koska he toimivat yhdessä kommunistien kanssa, ole rikollista. "Sosialidemokraatti" karjuu ilosta kilvan maaherra Jalanderin kanssa, että "Aktivisti"-lehti pian lakkautetaan, mutta "Sosialidemokraatti" unohtaa jotakin. Se unohtaa, ettei se yhdessä Jalanderin kanssa edusta sellaista voimaa, mikä tähän leikkaukseen tarvitaan. Jos se taas vetoaa lakiin, niin kyllä lain kirjaimenkin nojalla Sirkuskadun lehti on se, joka olisi lakkautettava ja johon olisi nyt jo aikakin.

Meillä on syytä varoittaa sirkuskatulaisia soittelemasta torvellaan kovin äänekkäästi, ja muistutettava, että "Tiedonantaja" aikanaan soitteli yhtä äänekkäästi, ja se oli lopulta sen oma kuolinhymni.

Sirkuskadun leijonat karjahtelevat nyt, kuten v. 1918. Niiden kiljunta tulee nyt niinkuin aikaisemminkin päättymään surkeaan ulinaan.

Yksityisyrittäjäin ja työväen

Lapuan liike on jälleen saavuttanut voiton taistelussaan kommunismin ja sosialismin harhaoppeja vastaan. Maamme sosialidemokraattisen puolueen pää-äänenkannattajan on täytynyt ainakin hetkiseksi riisua päältään luokkataistelunaamarinsa ja tunnustaa, että nykyinen kansanliike ei ole suunnattu työväen etuja vastaan. Pääkirjoituksessaan 9 päivänä elokuuta lausuu Suomen Sosialidemokraatti nimittäin, että jos olisi kysymys jostain sellaisesta asiasta, joka sosialipoliittisessa suhteessa johtaisi porvariston ja työläisten edut erilleen ,niin siinä tapauksessa porvarillisten liittoutuminen olisi sekä oikeutettu että luonnollinen, mutta että t ä l l a i s e s t a a s i a s t a e i n y t o l e k y s y m y s. On kuitenkin varmaa, että sosialistijohtajamme eivät tule pitkää aikaa pysymään näin rehellisinä. He ainoastaan luulevat, että tällä hetkellä on viisainta puhua totta. He ovat nyt vain hiukan pelästykissään ja epätietoisia siitä, millä tavalla he parhaiten pysyttäisivät Suomen työväen kannattajinaan. Ennen pitkää sosialistijohtajamme kyllä taasen rientävät valehtelemaan, että he juuri johtamansa luokkataistelun kautta muka luovat työläisten onnen.

Sosialistijohtajat ovat nimittäin kaikissa Europan kansanvaltaisesti hallituissa maissa saavuttaneet nykyisen valta-asemansa juuri työväestön keskuuteen kiihoittamallaan

luokkataisteluhengellä sekä vihalla ja kateudella maatalouden, kaupan ja teollisuuden yksityisyrittäjiä vastaan.

Kaiken tämän sosialistijohtajien harjoittaman kiihoituksen ainoana tarkoituksena on ollut s o s i a l i s t i h e r r o j e n k o h o t t a m i n e n entistä varmempaan mahtiasemaan. Työväestön eduista nämä sosialistijohtajat eivät välitä hituistakaan. He pitävät kyllä suurta ääntä työväestön hyväksi muka vaatimistaan uudistuksista, mutta tekevät nämä uudistukset samalla mahdottomiksi toteuttaa yksityisyrittäjiin kapitalistisissa yhteiskunnissa kohdistamallaan kiihkeällä painostuksella. Kun sosialistijohtajat opettavat työväelle, että l a i s k u u s o n h y v e työmiehen ollessa kapitalistin palveluksessa, kun sosialistijohtajien vaikutuksen alaiset lainsäätäjät esimerkiksi meillä Suomessa myöntävät sosialismin synnyttämille kulutusosuuskunnille verotuksessa etuja, joita yksityisyrittäjille ei myönnetä, niin tekevät sosialistijohtajat juuri tällä ja muulla samanlaisella toiminnallaan mahdottomaksi toteuttaa uudistuksia työväestön hyväksi. Jonkun täytyy nimittäin nämä uudistukset maksaa, ja jos ne, joilla rahaa on, köyhdytetään, niin uudistuksia ei silloin maksa kukaan eikä uudistuksista siis tule mitään.

Tämä sosialistijohtajien ristiriitainen hosuminen, jolla he tekevät vaatimansa uudistukset mitättömiksi, pakoittaakin päättelemään, että sosialistijohtajat eivät halua aikaansaada m i t ä ä n p a r a n n u k s i a t y ö v ä e s t ö n h y v ä k s i nykyisissä yksityisyritteliäisyyteen perustuvissa yhteiskunnissa. Ilmeisesti sosialistiherrat tahtovat ainoastaan saattaa nykyiset kapitalistiset yhteiskunnat sekasortoon ja sen kautta romahdukseen, siten toteuttaakseen itse, kun muu ei auta, korkeimman omakätisesti profeettansa Karl Marxin opin työväen aseman kurjistumisesta. Vasta sitten kun työväen asema on kurjistunut äärimmilleen ja siitä on ollut seurauksena kapitalististen yhteiskuntien romahdus, on nimittäin juutalainen Karl Marx luvannut työväelle paratiisin.

Näinollen on sosialistiherrojen ohjelma sama kuin heidän "äkkijyrkkien veljiensä" kommunistijohtajienkin.

Keinot yhteisen päämäärän saavuttamiseksi ovat vain sosialistijohtajilla paljoa hienommat ja näkymättömämmät kuin kommunistijohtajilla. Sosialistiherrat koettavat saattaa kapitalistisia yhteiskuntia sekasortoon ja romahdukseen ainoastaan säätämällä niiden parlamenteissa ja eduskunnissa lakeja, jotka antavat sosialistijohtajille ja heidän "äkkijyrkille veljilleen" vapaat kädet harjoittaa kiihoitustaan juuri näitä yhteiskuntia vastaan, sekä vaatimalla näissä lainsäätäjäkunnissa ja niiden ulkopuolella lakeja, joiden toteuttamisen sosialistijohtajat sitten itse tekevät mahdottomaksi. Kommunistijohtajat sensijaan harjoittavat samaan aikaan "suoraa toimintaa" kapitalistisia yhteiskuntia vastaan. Luokkavihakiihoituksen taidossa ovat sosialistijohtajat yhtä eteviä kuin kommunistijohtajatkin.

Kun siis kaikkia keinoja käytetään ja useammalla linjalla hosutaan, niin toivovat sosialisti- ja kommunistijohtajat saavuttavansa päämääränsä, joka on ensin nykyisten kapitalististen yhteiskuntien kukistaminen, sitten sekasorto ja työväen samoinkuin kaikkien muidenkin yhteiskunta-ryhmien aseman mahdollisimman suuri kurjistaminen ja sitten, niin mitä sitten! Siitäkin on puhuttu jo yhtä ja toista. — On puhuttu, että siten rakennetaan u u s i k a p i t a l i s t i n e n y h t e i s k u n t a, joka eroaa entisestä siinä, että tässä uudessa kapitalistisessa yhteiskunnassa vallitsee rautainen kuri eivätkä siinä hallitsijat ja hallitut enää kuulu molemmat samaan kansallisuuteen. On sanottu, että tämän uuden kapitalistisen yhteiskunnan hallitsijoita tulevat olemaan j u u t a l a i s e t. Juuri tämän juutalaisen kapitaalin valtakautta valmistellakseen on juutalainen Karl Marx perustanut sosialismin uskonnon, jonka apostoleina esimerkiksi Saksassa ja Venäjällä myöskin nyt ovat juutalaiset. Venäjän komisaareistahan on suurin osa juutalaisia. Vain senvuoksi saavat myöskin kristityt Europan kansat juosta vaaleista vaaleihin ja äänestyksistä äänestyksiin, jotta nämä kansat oikein perinpohjin väsyisivät kansanvaltaan ja näkisivät, että siitä ei ole mitään hyötyä. Tämän jälkeen voisivat nimittäin juutalaiset helpommin hallita näitä kansoja rautaisella valtikallaan.

Tätä juutalaisten rahamiesten suunnitelmaa ei Suomen työväki eivätkä kaikki sosialistijohtajatkaan ole tunteneet. Maamme sosialidemokraattisen puolueen pää-äänenkannattaja on

suhde Lapuan liikkeeseen

kuitenkin edellämainitussa kirjoituksessaan tullut epäsuorasti tunnustaneeksi todeksi juuri jotakin tämäntapaista. Se sanoo nimittäin kirjoituksessaan puhuessaan maamme nykyisistä rahataloudellisista vaikeuksista, että suuret ja rikkaammat valtakunnat voivat kansainvälisillä markkinoilla tahallisesti vahingoittaa maatamme tuntemansa vihamielisyyden vuoksi nykyistä sisäpoliittista asemaamme. Jos Sosialidemokraatti olisi käyttänyt sanojensa "suuret ja rikkaammat valtakunnat" asemasta sanoja "rikkaat juutalaiset kapitalistit", niin olisi Sosialidemokraatti sanonut totuuden. Onhan nimittäin aivan järjetön ajatus, että kapitalistit yleensä olisivat vihaisia maallemme senjohdosta, että Lapuan liike täällä pitelee kovin kourin kaiken kapitalismin vihollisiksi itseänsä väittäviä kommunisti- ja sosialistijohtajia. Sensijaan juutalaisten kapitalistien vihan Lapuan liikettä vastaan voi hyvin ymmärtää edelläesitetyn valossa. Samoin voi ymmärtää Neuvosto-Venäjän vihan Lapuan liikettä vastaan, kun Neuvosto-Venäjällä on kaikki yhteiskunnallinen ja taloudellinen valta juuri juutalaisilla.

Venäjällä juutalaiset kommunistijohtajat muuten tekevät edelleenkin parhaansa kurjistuttaakseen työväen ja koko Venäjän kansan oloja, sillä juutalaisilla kerrotaan olevan rohkea suunnitelma valloittaa koko maailma, ennenkuin he perustavat kapitalistisen yhteiskuntansa. Toistaiseksi siis tarvitaan kaikki rahat kommunistiseen kiihoitustyöhön, ja kansa saa elää miten hirvittävässä kurjuudessa hyvänsä. Juutalaiset kommunistijohtajat ryöstävät Venäjän kansalta jopa leipäviljankin, jota he sitten myyvät niin halvalla hinnalla kapitalistisiin maihin, että viimemainittujen maanviljelijät joutuvat taloudelliseen ahdinkoon eivätkä enää jaksa maksaa maataloustyöväelle entisiä palkkoja. Juutalaiset kommunistijohtajat hakkuuttavat myöskin Venäjän metsät ilmaiseksi vankityövoimalla eli siis orjilla ja myyvät sitten metsäntuotteensa jälleen niin halvalla hinnalla kapitalistisiin maihin, esimerkiksi Englantiin, että m.m. Suomen ja muiden pohjoismaiden puutavarateollisuus ja -kauppakin joutuvat ahdinkotilaan. Tästä on seurauksena, että viimemainittujen alojen yksityisyrittäjätkään eivät jaksa maksaa työväelleen entisiä palkkoja.

Tällä kurjistuttamisella valmistetaan sitten maaperää kommunismille kapitalistisissa maissa.

Samaan aikaan saa Venäjän työväki ja koko kansa elää niin tavattoman huonoissa oloissa, että m. m. kommunistisen kirjailijan Panait Istrati'n on parissa äsken suomennetussa teoksessaan täytynyt tunnustaa, että kommunistijohtajat ovat sydämettömästi pettäneet Venäjän kansan ja työväen, jota nämä johtajat pitävät kurissa siten, että jokaiselta vastaansanojalta riistetään joko henki tai leipä ja asunto. Tämä juutalaisten osoittama julmuus työväkeä ja kaikkia Venäjän kansankerroksia vastaan johtuu juutalaisten ahneudesta. He näyttävät tarvitsevan kaikki Venäjän maan rahat oman elämänsä mukavuuteen ja oman valtansa eli siis juutalaisen kapitaalin vallan lujittamiseen. Voiko työväki uskoa, että tällaiset miehet voivat olla työväen ystäviä!

Tässä yhteydessä lienee mielenkiintoista kuulla, että suuri juutalaisvihaaja, anglosaksilainen autokuningas Henry Ford on tehtaissaan Pohjois-Amerikan Yhdysvalloissa järjestänyt työväelleen niin ihanteelliset olot, että he saavat asua neljänhuoneen ja keittiön huoneustoissa ja omistavat kukin auton. Tämän tosiasian on Suomen Sosialidemokraattikin tunnustanut eräässä kirjoituksessaan 6 päivänä elokuuta. Mitään anglosaksilaisen kapitalistin Henry Fordin tekoihin verrattavaa eivät kommunisti- ja sosialistijohtajat eivätkä juutalaiset kapitalistit ole tähän mennessä tehneet työväen hyväksi, mutta sen suurempaa vahinkoa ovat he työväelle aiheuttaneet.

Edelläselostetun nojalla on Suomen työväen, talonpoikain ja porvarien nyt ratkaistava kantansa tulevissa vaaleissa. Ne, jotka haluavat tukea maatalouden, kaupan ja teollisuuden suomalaisia ja ruotsalaisia yksityisyrittäjiä ja luottavat Lapuan miesten vilpittömään haluun auttaa heihin liittynyttä työväkeä, äänestävät Lapuan miehiä. Ne, jotka haluavat tukea juutalaisia kapitalisteja, äänestävät sosialidemokraatteja tai niitä porvareita, jotka väittävät tinkimättä ja joka tapauksessa puolustavansa nykyistä kansanvaltaista järjestelmäämme.

Muuta valintaa ei nimittäin ole kuin joko kansallinen tai juutalainen kapitalismi.

Kysymys on ennen muuta siis siitä, kumpaan kapitalismiin Suomen suomalainen työväki luottaa enemmän, sillä maailmassa ei ole lainkaan olemassa sellaista puoluetta, joka todellisuudessa loppuun asti olisi työväen luokkataistelun kannalla.

Lapuan liikkeen kannattajien vakaumus on, että hallitsijain ja hallittujen keskenäinen veriheimolaisuus varmimmin takaa kaikkien kansankerrosten välisen veljeyden, kansallisen yksityisyritteliäisyyden vapauden ja erikoisesti köyhimpien kansankerrosten onnen ja menestyksen. Se osa Suomen työväestöstä ja porvaristosta, joka ei tätä usko tai ymmärrä, on tällä ymmärtämttömyydellään osoittanut, että se ei ole tasa-arvoinen Lapuan liikkeen kannattajien kanssa päättämään tämän maan kohtaloista. Suomelle olisikin onnellisinta, että ainoastaan Lapuan liikkeeseen yhtyneet talonpojat, porvarit ja työmiehet saisivat päättää Suomen asioista, jos osa kansastamme on niin typerää, että se tulevissa vaaleissa käyttää nykyistä kansanvaltaista järjestelmäämme omaksi vahingokseen äänestämllä eduskuntaan muita kuin varmoja valkoisia Lapuan liikkeen miehiä.

Näiden sanojemme johdosta voivat kommunisti- ja sosialistijohtajamme sekä jotkut porva-

Mitenkä on isänmaallisten miesten suhtauduttava Rötkön ja Pekkalan kuljetukseen.

"Länsimaista oikeuskäsitystä on loukattu!" "Me sanoudumme tällaisilla teoilla itsemme irti länsimaista!" "Teko oli harkitsematon." Tällaisia huudahduksia sai lukea meidän lehdistöstämme kautta linjan yksinpä niidenkin taholta, jotka olivat lapualaisliikkeen kannalla ja tällaiset lausumat liikkeen tosiystävien mielessä herättivät kiusallista hämmästystä ja lausujain tietämättömyyttä siitä, kuinka tilanteen vaatima ja moraalisesti välttämätön teko oli vastalauseeksi sitä kaupittelua vastaan, mitä jälleen eduskunnan puoluejohtajien kanssa ruvettiin käymään ja jonka kaupittelun tuloksena oli, että sisäministeriön laatima kiertokirje viranomaisille kommunististen edustajien pidättämisestä jätettiin julkaisematta ja julkaistiin sitten vasta kun Rötkö ja Pekkala olivat olleet pari tuntia matkalla Pohjanmaata kohti, jossa heidät luovutettiin viranomaisille. Vielä on "Rintamamies" huomauttanut, että määräys pidätyksestä julkaistiin niin hätiköiden, että useimmat kommunistiedustajat saivat siitä tiedon ennenkuin E.K:n päällikkö, ja näinollen kerkesivät painua maan alle.

Nyt, kun etsivä keskuspoliisi on julkaissut ne tiedot, mitkä silloin olivat lapualaisliikkeen harrastajilla olleet jo kauvan selvillä, nimittäin vuoden 1925 lakkautetun kommunistisen puolueen jatkuvaisuus "työväen- ja pienviljelijäinpuolueen" muodossa ja johtajien identtisyys molemmissa, ei kai kukaan enää epäile, ettei niiden miesten teko, jotka puhtain käsin tarttuivat inhottaviin maanpetoksellisiin olioihin Suomen tasavallan perustuslakivaliokunnassa, ollut lain ja nimenomaan perustuslain pyhyyden puolesta suoritettu työ. Kieltäähän valtiopäiväjärjestyksemmekin maanpetoksen valmistajien osanoton eduskuntatyöhön ja niinollen jokainen kansalaistoiminta, jonka tarkoituksena on varjella eduskuntalaitosta ja sen työtä maanpettureista, on jo lain kirjaintakin oikein tulkittuna, isänmaan pelastukseksi tehtyä työtä. Laki kylläkin edellyttää, että pidättäjä on viranomainen, mutta ei lain kirjain voi yksityisiä kansalaisia kieltää pidättämästä murhapaikalta murhaajaa. Samoin on laita maanpetturien, joita kaikkina aikoina on pidetty murhaajiakin moraalisesti ala-arvoisempina olioina. Jos pidätys suoritettiin itse teossa, valiokunnassa, jossa nämä vieraan valtakunnan vannoutuneet edustajat ja yhteiskuntajärjestyksemme hävityksen suunnittelijat, ovat valvomassa Suomen tasavallan perustuslakien pyhyyden noudattamista, on pidätystä pidettävä verrannollisena murhaajan pidätykseen itse murhapaikalla. Se, että sanomalehtitietojen mukaan etsivän keskuspoliisin palveluksessa ollut henkilö oli mukana pidätystä toimitettaessa, on valtiovallalle tältä näkökannalta ansioksi luettava, ja niinollen olisi mitä pikimmin poliisikuulutus ja toimenpiteet niinhyvin häntä kuin toista nimeltä mainittua henkilöä vastaan peruutettava, jotta asianomaiset pääsisivät karkumatkaltaan, missä lienevätkään, takaisin toimiinsa. Samoin olisi tehtävä syytteelle ylioppilas Castrenia vastaan.

Tässä on asiaa vasta käsitelty jokaisen kansalaisen omantunnon ja isänmaanystävän kannalta. Jos katsomme sitä "länsimaisen oikeudenkäytön" näköpiiristä, niin on se pieni ja merkityksetön tapaus, — sääskenpisto elefantin nahkaan, verrattuna esim. Ruotsin valtioelämässä tapahtuneisiin n.k. "oikeudenloukkauksiin".

Meillä vedotaan usein Ruotsiin, jossa muka asiat hoidetaan varmemmin korkeinta länsimaista oikeudenkäyttöä vastaavasti meikäläisten silmissä. Mikä oli Kustaa Vaasan vapautustyö muuta kuin "laiton teko", joka ei tyytynyt vastustajiensa lannistamiseen "valistustyöllä" tanskalaisuutta vastaan, joka uhkasi maan itsenäisyyttä ja jäyti kansallista olemusta. Kustaa Vaasan tie Ruotsin valtaistuimelle ja kansan, ennenkaikkea talonpoikaisen kansan vapauttaminen ja pelastaminen edellämainittujen kotimaisten maanpetturien Etelä- ja Keski-Ruotsin ritariston ja ylemmän papiston maanpetoksellisesta mielivallasta, kulki yhtä verisesti kuin Kristian Tyrannin alkama oli ollut tanskalaisvallan säilyttämiseksi lähinnä kotimaisten maanpetturien myötävaikutuksella.

Entäs taistelu puolalaisvaikutusta vastaan Ruotsin kruunatun kuninkaan Sigismundin aikana. Eikö Kaarle herttuan jäljet ole kaikki puhtaita "oikeuden loukkauksia" ja ilmeistä mielivaltaa, joille hän pitkien pakotusten perästä ja voimakeinoja käyttäen sai valtakunnan neuvoston siunauksen. Mutta kuitenkin alemmat kansankerrokset tervehtivät häntä valtakunnan pelastajana ja talonpojat antoivat hänelle nimen "hyvä kuningas" ja historia pitää häntä Ruotsin valtakunnan huomattavana lujittajana ja luterilaisen opin pelastajana, vaikka hän itse oli kiivas kalvinisti. Eikö puolalaisuus ja katoolinen uskonto ollut samanlainen peikko Ruotsin—Suomen valtakunnalle silloin, kun kommunismi ja venäläinen yhteiskuntajärjestys jumalattomuuksineen nyt meille?

Kuinka Kaarle XI hankki itsevaltiuden ja pelasti Ruotsin suurvallan vararikosta, johonka valtakunnanneuvoston kevytmielisesti Ranskan

---

ritkin nostaa suuren huudon ja väittää, että sanamme ovat tähdätyt kaikkien ihmisten tasaarvoisuutta ja pyhää kansanvaltaa vastaan. Huutakoot vain vastustajamme, mutta meille ovat pyhiä kaikkien kansankerrosten veljellinen yhteistyö toistensa hyväksi, kansallisen yksityisyritteliäisyyden vapaus ja sellainen kansanvalta, jossa vain järkevät ja lahjomattomat miehet saavat määrätä.

O—i L—e.

kanssa liitossa alettu sota oli vienyt. Eikö hän asettanut valtaneuvoksia, kuten valtakunnanamiraalin y.m. syytettyjen penkille sellaisista asioista joille he eivät inhimillisesti mitään omassa kykenemättömyydessään olleet voineet. Vuoden 1680 valtiopäivillä, nuorimman amiraalinsa Hans Vachtmeisterin ja talonpoikaissäädyn avulla kuningas suoritti vallankaappauksen itsevaltiutta kohti, joka oli oikeuden loukkaus sanan täydellisimmässä merkityksessä. V. 1682 valtiopäivillä samaa menetelmää noudattaen, aatelliston suuremmoisista protestisuunnitelmista huolimatta ajettiin läpi reduktio, eli aatelistilojen palautus valtiolle, joka teki monet rikkaat suvut miltei kerjäläisiksi. Kaikki entiset "länsimaisen omistusoikeuden" siunaamat tilojen kaupat ja lahjoitukset tehtiin mitättömiksi aivan kuten Virossa sen vapautumisen jälkeen. Kuinka meillä huudettiin sanomalehdistössä, että Viro sanoutuu maareformilaillaan irti kaikesta yhteistyöstä länsimaiden kanssa, mutta ei suinkaan kukaan ole merkillepannut sitä, että "länsimainen" Ruotsi enempi kuin mikään muu maa kosii Viron suosiota ja ystävyyttä ja onpa siihen "vanhojen suhteiden" perusteella päässytkin. Terve siis oi sinä "länsimainen oikeudenkäyttö ja järjestys!" Jälkimaailma, niin Ruotsissa, Suomessa kuin entisissä Ruotsin baltialaisilla alueilla siunaa Kaarle XI ja hänen "laittomuuksiaan".

Kustaa III vallankaappaus, joka pelasti Ruotsi —Suomen vierasten valtakuntien sopimasta jaosta ja lahjuksien mädännäisyyksistä, jolloin rahalla ostettiin kaikkien puolueitten jäseniä, niinkuin kommunistejamme on Venäjä rahalla ostanut, on asia jota nykyiseen tilanteeseemme on jo verrattu, siis siitä ei sen enempää. Mainittakoon vain vielä Kustaa IV Aadolfin vangitseminen ja kruununsa menettäminen. Siinä salaliittolaiset, runoilijan kiittämä Adlercreutz mukana, tekivät teon, joka oli paljon törkeämpi ja vaarallisempi kuin Pekkalan ja Rötkön juttu, sillä se koski itsevaltiaan kuninkaan persoonaan eikä jonkun tasavallan valtiomahdin vähäistä osaa, perustuslakivaliokuntaa, mille ei voida antaa majesteetin arvoa. Tämäkin oli teko, joka tehtiin maan pelastamiseksi. On vielä paljon muita, kuten Norjan irtautuminen Ruotsista y.m., joissa on ollut pelissä monet "laittomat" asiat, mutta jotka ovat saaneet historian ja kansojen oikeudentunnon siunauksen. — Mitä me siis tällaisiin asioihin suuren kansanliikkeen kulussa kiinnitämme huomioita ja huudamme vääryyttä täynnä olleen länsimaisen oikeustajunnan" anateemaa ja maranaattaa" Suomen kansan rehellisimpien isänmaallisimpien kansanainesten oikeustajunnan yli. Ne, jotka sitä vielä tekevät, hävetköön tämän kansan edessä ja itse länsimaitten edessä.

Omakin historiamme tuntee monia tapauksia, joissa "laittomuus" ja oikeudenloukkaus ovat olleet itse asiassa mitä syvintä laillisuutta ja isänmaan onneksi tehtyjä tekoja. Mitä oli esim. jääkärimme meno Saksaan muuta kun "laittomuutta" silloisia lakeja kohtaan ja oikeuden vastainen teko, jota n y t e n ä ä n ei kai kukaan tahdo eikä uskalla tuomita. On kuitenkin erittäin kuvaavaa, että niitten joukossa, jotka nykyistä liikettä enimmän tuomitsevat ja erikoisesti Rötkön ja Pekkalan poisviemisestä tuomiotaan huutavat, ovat löydettävissä myöskin ne miehet, jotka vielä 1917 ja 1918 alussakin leimasivat jääkärit isänmaanpettureiksi ja vaativat heille ankaraa rangaistusta maankavalluksesta ja perustuslakien rikkomisesta. Ihmeellisiä lain sankareita nämä!!

Matti Mosala.

Kommunismin vaarallisuus.

Todisteeksi siitä, miten kommunisteja lähellä olevissa piireissä kommunismin vaarallisuudesta ajatellaan, otetaan tähän eräs kohta Venäjän Tukholman lähetystön entisen lähetystöneuvoksen Dmitrievskijn äskeisestä lausunnosta asiassa. Hra D. kirjoittaa:

"Eikö tapahdu joka tunti, joka päivä, että Kominternin käsi, Moskovan johtamana, koputtaa melkein jokaiselle eurooppalaiselle akkunalle? Voidaan nukkua, voidaan painaa pää syvälle pielukseen ollakseen näkemättä ja kuulematta. Voidaan jopa nähdä unta lihavista voitoista, houkuttelevista kaupoista Sovjetin naftalla, metsillä ja viljalla. Mutta ajatelkaa, jos teidän joka tapauksessa on pakko herätä jonakin kauniina päivänä! Ajatelkaa, jos myyrät ovat kaivaneet rikki sen maapohjan, jolla seisotte, ajatelkaa, jos vallankumouksen käsi lyö säpäleiksi teidän ikkunanne ja vetää teidät ylös lämpimästä vuoteesta! Silloin, kun ei teillä myöskään ole leipää eikä asuinhuoneita, kun pankit, parlamentit ja pörssihuoneustot lentävät ilmaan, kun koko sivistyksenne heitetään vuosikausia taaksepäin ja te saatte alkaa luolaihmisen aikakaudesta, silloin te ehkä sanoisitte: he olivat oikeassa, nuo levottomat ryssät, he tiesivät, mitä on vallankumous."

Sähkösanomia
heinäkuun viime päiviltä.

Kuopio 23. 7.: Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Kuljemme kerallanne. — Suomen lukon perustajat Kuopiossa.

*

Kuurila 28. 7.: Maanviljelijä V. Kosola, Lapua. Kokoontuneena keskustelemaan nykyisen poliittisen tilanteen vaatimasta toimenpiteistä ja päättäneinä käydä vaaleihin yhteisenä rintamana ilman puoluetunnuksia sääksmäkeläiset lähettävät Lapuanliikkeen johdolle kunnioittavan tervehdyksensä. — Kokouksen puolesta Vald. Nieminen.

*

Ii 27. 7.: Lapuanliikkeen valtuuskunta, Lapua. Me Iin, Yli-Iin, Haukiputaan, Kuivaniemen ja Kiimingin kansalaiset kokoontuneina monisatalukuisena, olemme tänään yksimielisesti päättäneet työskennellä isänmaallisten puolueiden vaaliliiton aikaansaamiseksi tässä vaalipiirissä, täten osaltamme yrittäen toteuttaa alkuunpanemianne isänmaallisia tarkoitusperiä.

*

Turku 31. 7.: Maanviljelijä Kosola, Lapua. Kunnioittava tervehdys Teille Lapuanliikkeen jortajalle. — Maarian kansalaiskokous. Salonen, Kari.

Terijoki 1. 8.: Vihtori Kosola, Lapua. Tarmokas toimintanne koituva on maallemme maineeksi. Toteuttakaa päättäväisesti ryssäläisen kommunismin lopullinen tuhoaminen ja työmaaterrorin hävittäminen. — Edistysmieliset Terijoella.

*

Sydänmaa 3. 8.: Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Pidettyämme kansalaiskokouksen Kihniöllä 2. 8. 30 olemme päättäneet yksimielisesti yhtyä Lapuan liikkeeseen. — Kokouksen puolesta Eino Vähä, Y. Peltomäki, I. Risku.

HISTORIAA

Tällä aukeamalla oleva valokuva on muistona eräästä Lapuanliikkeen historiallisesta tapahtumasta. Kuten tunnettua, antoi liikkeelle varsinaisen sysäyksen "Työn Äänen" kirjapainon särkeminen kevättalvella. Joukkoilmoittautumisessa syyllisiä oli mukana 70 miestä. Niistä joutui syytteeseen 24, jotka kuvassa nähdään asianajajainsa kanssa. Kuva otettiin Vaasassa samalla hetkellä, jolloin sattui toinenkin historiallinen tapaus, Asser Salon kuuluisa kuljetus.

LAPUAN

SUOJANA KANSANSA SEISTEN
ISÄT VALVOI LAKEUKSILLAAN.
EESSÄ TAPPARAIN UHKAN JA PEISTEN
HE EI VÄISTYNEET ASKELTAKAAN,
ALLA VAINON, SORRON PAINON
HE ON NOUSSEET TAISTELEMAAN.
ESIPOLVET JO MULLASSA MAATUIN
MEILLE HAASTAVAT HAUDOISTAAN:
OLE VALMIINA, VAIKKAPA KAATUIN,
ISÄNMAATASI VARJELEMAAN;
OLET KARKAISTU KOURISSA HALLAN
JA VARRELLA VAIVANTIES,
SIISPÄ ORJIKSI VIERAHAN VALLAN
ET HEIKKENE, HEIMOMME MIES!

Väinö Se

HENKILÖT

Vasemmalta oikealle. Ylärivi: Jussi Perämäki, Yrjö Hissa, Ville Muilu, Simo Lahdensuo, Jaakko Muilu, Matti Tuokko, Jussi Talvitie, Leevi Mäki. — Keskirivi: Jaska Peräkorpi, Veikko Vuorjoki, Lauri Taittonen, Jussi Muilu, Kalle Vaahtoniemi, Hanno Lahdensuo, Vilho Palomäki. — Alarivi: Yrjö Lehtinen, Yrjö Nikula, Teo Pöytäniemi (asianajaja), Vihtori Herttua, S. J. Pentti (asianajaja), Vihtori Kosola, Antti Kärnä. — Kuvasta puuttuu Kullervo Leskinen.

MARSSI

SYNTYMÄSEUTU ON KALLIS,
SIITÄ VOIMAA JUUREMME JUO,
SITÄ EMME ME LOUKATA SALLIS,
SITÄ EMME ME PILKATA SUO.
VUORO LASTEN, LASTENLASTEN
KÄYDÄ VANNOEN VARTIOHON:
ISÄNMAATON ON JUURIA VAILLA,
KUIN TUULESSA LEHTI HÄN ON,
HÄN ON HUKKUVA LAINEHEN LAILLA,
HÄN ON KANSASSA KUNNIATON.
ESIPOLVIEN USKO ON MEILLÄ,
SAMA TOIVO JA MÄÄRÄNPÄÄ,
ME VAIN KULJEMME TAATTOJEN TEILLÄ —
PYHÄ VELVOITUS JÄLKEEMME JÄÄ!

Semi.

Vanhan rintamamiehen kirje.

Aktivistille on jätetty alla oleva kirje, jonka harmaapäinen vapaussoturi on kirjoittanut toiselle vapaussoturille. Julkaisemme sen kokonaisuudessaan, koska se antaa selvän kuvan asioista.

*

Kun nyt taas on aikaa, pakinoin omista ajatuksistani, vähemmän asioista. Ymmärtänet, että n.s. lapualaisuus täyttää ajatukseni kokonaan — kenties liian suuressa määrin, mutta sillehän ei voi mitään. Minusta vain tuntuu niin hirveältä, etten sanoin voi kuvata, sellainen mahdollisuus (joka itse asiassa — valitettavasti — ei näy olevan enää mikään mahdollisuus, vaan tosiasia), että on olemassa Suomen, itsenäisen Suomen kansalaisia, jotka voivat arvostella lapualaisuutta yksinomaan yksityisten tekojen perusteella, pitämättä tekoja erillisinä tapahtumina ja vertailemalla niitä kylmästi kuolettamiensa lakipykälien yksityisiin kirjaimiin. Eihän kuollut kirjain ole mikään laki, vaan se henki, joka lainkirjaimeen sisältyy. Sen tulkitseminen kirjaimen mukaan on sama kuin tulkita Jumalan 10 käskyn mukaan syventymättä niiden henkeen. Vapahtajammekin huomautti laintuntijoille, että vaikka tuntisimme lain kuinka perinpohjaisesti tahansa, eikä meillä olisi rakkautta (tarkoittaa lain henkeä ihmiskuntaa kohtaan) olisimme kuin helisevä vaski tai kilisevä kulkunen. Kun Suomelle on aikanaan laadittu laki, ei lainlaatija hetkeäkään ajatellut että sitä voitaisiin käyttää sellaisten olioiden puolustamiseksi, joiden koko toiminta ja pyrkimys tähtää saman lain ja sen ylläpitämän yhteiskunnan hävittämiseksi, vai olisivatkohan ne "pomomiehet", lainsäädäntötyössään ajatelleet että kommunistimme niiden turvin saisivat vapaan kehitysmahdollisuuden omien aatteittensa toteuttamiseksi. En sitä usko, vaikka se minustakin tällä hetkellä siltä näyttää. Tahdon uskoa, että he vain ovat tuijottaneet itsensä sokeiksi "pykäläteollisuuteensa". Hirveätä minusta vain on se, että m.m. miehet käyttävät arvovaltaansa lapualaisuuden asiaa vastaan.

Toinen asia sitten on, ymmärränkö minä lapualaisuuden oikein. Näen siinä kansan nousun, kansan, joka ei muuta halua kuin tehdä työtä ja elää rauhassa itsenäisenä vapaassa maassa, vapaasti ajatella omaa sisäistä ja ulkoista elämäänsä, vapaasti hallita vähäistä maallista ja henkistä omaisuuttansa. Kun tätä vapautta loukataan räikeästi ja pyritäänpä se kokonaan tuhoamaankin, niinhän julkisesti kommunistit ovat tunnustaneetkin, kun tämä loukattu kansa perinnäistapojaan noudattaen tunnustamalleen esivallalle on asiasta valittanut, eikä Esivalta ole tehnyt mitään käytännöllistä kansan asian korjaamiseksi, ei voitane syyttää kansaa ainakaan ennenaikaisesta omavaltaisuudesta. Otettakoon tässä käsiteltäväksi vaikkapa vain Vaasan kirjapainojuttu. Kansa valitti Esivallalleen. Esivalta osotti heikkoutensa ja kirjapaino ivasi "itkijöitä" jatkaen loukkaamistaan, silloin tekee kansa loukkaajan kykenemättömäksi loukkaustaan jatkamaan. K a n s a e i v o i n u t m u u t a t e h d ä. Esivalta itse on provosoinut tapahtuman. Kun se on tehty, julistaa "laki ja oikeus" tuomionsa sangen lievästi huomioonottaen nuo loukkaustapaukset. Painovapauslaki ei ole laadittu väärinkäyttöä varten vaan oikeinajattelun turvaamiseksi — senhän myöntävät sosialistitkin. Mitä on kansan nyt tehtävä?

Kun lapualainen kansannousu sittemmin kävi liikkeelle täytyi sen osottaa tahtonsa voimaa, sillä Suomessa ei uskota, ennenkuin voima kouriintuntuvasti osotetaan. Nyt on uskottava. "Edistyneet" puhuvat pahoinpitelystä, kun kansa antaa kansanvallan kavaltajille "vitsaa". Nämä kavaltajat ovat itse milloin hyvänsä valmiit käyttämään puuveistä uhriensa kiduttamiseen. Ja "lapualaiset" kulettavat heitä I lk:n autoilla paratiisinsa rajalle.

Mutta toinen asia. Onko kavaltaja, jonka ajatukset askartelevat yksinomaan tämän itsenäisen Suomen vapaan yhteiskuntajärjestelmän tuhoamiseksi, onko sellainen suomalainen katsottava Suomen kansalaiseksi tai Suomen kansaan kuuluvaksi. Ei, tuhat kertaa ei. Meillä on yli 400,000 sellaista suomalaista, joille emme voi tunnustaa Suomen kansalaisoikeutta. Näillä ei myös ole oikeutta puhua Suomen kansan "syvien rivien" puolesta. Se on minun päivä päivältä vahvistuva syvä vakaumukseni. Mikään lainopillinen vastaväite ei kelpaa sitä kumoamaan. Lainsäätäjä ei koskaan ole pitänyt mahdollisena, että maata hallitsisi tai maan hallintaan osallistuisi henkilö, jonka tarkotuksena ja päämääränä on koko laillisen yhteiskuntajärjestyksen tuhoaminen.

Sosialidemokratia sitten! Joskin voisin myöntää, että se asiallista tietä koettaa muuttaa n.s. porvarillista yhteiskuntajärjestystä muka kansanvaltaisemmaksi, niin, kieltämällä isänmaa-käsitteen se omalla luokkapyrkimyksellään tavottelee päämääriä, jotka yhdellekään puolueelle eivät ole oikeutettuja. Nämä sosialistit muodostavat kylläkin oikeutetun puolueen maassamme, mutta sikäli kun puolue kieltää isänmaa-käsitteen tai kieltäytyy ajamasta yhteistä isänmaamme asiaa, en voi myöskään sen jäsenille tunnustaa Suomen kansalaisoikeuksia.

On sanottu ja väitetty, että isänmaallisuus edustaa tässä maassa t a a n t u m u s t a. Jos taantumuksella käsitetään Suomen kansan pyhimpien kansalaisoikeuksien: yksilöllisen vapauden ja määräämisvallan, yhtäläisyyden s.o. tasa-arvon turvaamista, silloin myönnän pyrkimystemme olevan taantumuksellisuutta, mutta jos sillä — kuten sosialistit itse näyttävät ajattelevan, ajetaan takaa punaisen kansanaineksen ehdotonta määräämisvaltaa omien etujensa lujittamiseksi, silloin kuuluvat he itse taantumuksellisiin. On muuten sangen helppohintainen väite, että lapualaisuus pyrkii tuhoamaan kansanvallan. M i t e n k ä l a p u a l a i s u u s, j o k a i t s e k u m p u a a e s i i n k a n s a n, v a p a a n S u o m e n k a n s a n s y v i m m i s t ä r i v e i s t ä, p y r k i s i t u h o a m a a n o m i a o i k e u k s i a a n! Ei sellainen aksoomi pidä paikkaansa. Lapualaisliike on itsessään kansan omaa vallan käyttöä, joka juuri tällä hetkellä on oikeutettua, kun valtiovalta on kykenemätön sen kansan loukkaamattomuutta puoltamaan ja turvaamaan.

Sanotaan edelleen lapualaisuuden taistelevan työtä tekevää väestöämme, kansanosaamme vastaan. Näin mustaa valhetta vastaan eivät lapualaiset ole edes katsoneet asiakseen puolustautua, sillä se kansa, joka elokuun 6—7 pnä 1930 marssi Helsinkiin, on itse työtätekevää kansaa, joka tämän maan karusta kamarasta ottaa esiin sen leivän ,millä maa pysytetään pystyssä. Se väestöaines ei kysy, montako tuntia tässä maassa kunakin päivänä saa työtä tehdä. Se suorittaa tehtävänsä Jumalan sille antamana päivänä, joka voi olla pitempikin kuin 24 tuntia. Ainoastaan orjamielinen mies haluaa tässä suhteessa lain rajotuksia. Ei, lapualaisuus ei taistele työväestöämme vastaan vaan t y ö v a p a u d e n turvaamiseksi isänmaassamme.

Jos siis vertaamme toisiinsa lapualaista ja sosialidemokratian politiikkaa, niin enpä voi johtua muuhun tulokseen kuin että lapualaismies edustaa juuri sitä vapautta, joka turvaa maamme jokaiselle kansalaiselle sen työvapauden, kansalaisvapauden, ajatuksenvapauden, joka sosialisteilla on vain kielellä, mutta ei mielessä. Sosialisti-politiikka on — jos mikään — taantumuksellista massaetujen nimessä tapahtuvaa politiikkaa, diktatuuripolitiikkaa, tyranniutta, jota vastaan lapualaisuus on noussut.

Kuten jo alussa mainitsin, juttelen vain omia ajatuksiani sellaisina, kun ne nykyaikaa katsellessani esiin kumpuavat. Onhan niistä ennenkin tarinoitu ja samaan suuntaanhan ne ovat pyrkineet, mutta tällaisina hetkinä ne ikäänkuin painavat alleen kaiken muun ajattelun ja ratkaisevat suunnan määräämisen.

Juolahtipa mieleeni taas n. s. puoluetoiminta tässä maassa Väärää mielestäni on rakentaa koko lainsäädäntö (vaalilaki) puolue-elämän pohjalle. Kaiken täytyy käydä puolueiden puitteissa. Ja puoluekellokkaat ne sitten lopultakin päättävät, kutka pääsevät eduskuntaan. Kansa on vain välttämätön vaalikarja, jonka täytyy äänestää. Puoluehallinto määrää politiikan, jota puolueen täytyy kannattaa. Hajaannukselta aina varotetaan. Puolueen johdossa seulotaan eri alotteita ennenkuin ne päästetään julkisuuteen. Kerran kirjoitin eräälle lehdelle. Minulle ilmoitettiin vain, että oli annettava politikkojen hoitaa poliittiset kysymykset. No, myönnän kernaasti, että ammattipolitiikot suorittavat tehtävänsä notkeammin kuin maallikko, mutta jos suhteet kansan ja politiikkojen välillä löyhtyvät, joudutaan joka puolueessa samaan ilmiöön kuin ruotsalaisessa puolueessa nyt on havaittavissa.

Ruotsin talonpojat heräävät.

Ruotsalaiset ovat ylpeilleet maastaan julistamalla, että se on vapauden ja oikeuden kotipaikka maan päällä. Kommunistimme ovat jo muutamia vuosia käyttäneet hyväkseen tätä ruotsalaisten vapaamielisyyttä ja kerääntyneet silloin tällöin Ruotsiin rauhassa ryssien kanssa pohtimaan, miten vallankaappaus Suomessa pikemmin saataisiin suoritetuksi. Äskettäin Rovaniemen murhapolttajat yhdessä muiden maiden kommunistien kanssa pitivät Ruotsissa "fascismivastaista kongressia", josta m.m. Ruotsin sanomalehdet kertoivat kuin jokapäiväisestä tapauksesta ainakin.

Samoin kuin Suomessa, ovat Ruotsissakin kommunistit soluttaneet ammatillista liikettä ja alkaneet käyttää samoja menettelytapoja kuin meilläkin. Seurauksena on ollut, että ruotsalainen talonpoika on herännyt. T.k. 7 päivänä kierteli ruotsalaisissa lehdissä seuraava uutinen: "Ådalenin" s.o. Ångermanjoen laakson talonpojat ovat tänään ryhtyneet huomiota herättäneeseen taisteluun kommunisteja vastaan ja tätä taistelua katsotaan eräillä tahoilla jopa jonkunlaiseksi ruotsalaiseksi Lapuan liikkeeksi. Jo kauan ovat paikkakunnan kommunismin värittämät, saha- ja muiden teollisuuslaitosten ammattiyhdistykset olleet kovin myrtyneitä senjohdosta ,että talonpojat itse ovat toimittaneet maanteiden kunnossapitämistyöt, eivätkä ole niihin käyttäneet puhtaita työläisjärjestöjä. Kun ammattiyhdistysten ei onnistunut taivuttaa talonpoikia tahtoonsa julistettiin jotkut heistä saartoon, siten ettei ostettu heidän tuotteitaan kuten voita ja maitoa. Talonpojat ovat nyt vastaukseksi lakkauttaneet kaiken maanviljelystuotteiden tuonnin sanottuihin teollisuusyhteiskuntiin. Tämä huomiotaherättänyt vastasaarto astui voimaan tänään ja näyttää jo nyt muodostuvan erittäin tehoisaksi. Mieliala oli kysymyksessäolevalla seudulla tänä iltana sangen kiihtynyt. Koska monin paikoin muuallakin maassa on saatu samantapaisia kokemuksia ammattiyhdistysten taistelutavoista, seurataan Ådalin talonpoikien kamppailua suurella mielenkiinnolla ja erittäinkin maalaisväestön keskuudessa suurella myötätunnolla."

Tämä oli ensimäisiä viestejä naapurimaasta. Saamme olla vakuutettuja, että tällaisia viestejä alkaa sieltä päin kuulua yhä useimmin ja useimmin. Ruotsalainen talonpoika on kuten suomalainenkin, vapautta rakastava. Se ei voi suvaita, että kommunismi astuu sen tielle ja että ryssän kätyrit määräävät maakunnissa.

Tätä ensimäistä ruotsalaisten talonpoikain otetta voi verrata hyvällä syyllä viime syksynä Lapualla sattuneeseen välikohtaukseen, punapaitojen riisumiseen. Ruotsalaiset talonpojat tulevat kyllä pian huomaamaan, ettei valtiovallan silmiä niin pienellä aukaista ja silloin he tulevat antamaan uusia näytöksiä, jotka tehoavat.

Tätä ensimmäistä kamppailua seurataan meillä mielenkiinnolla huolimatta siitä, ettei vielä oma päämäärämmekään ole saavutettu. Muistettakoon ,että Lapuan liikkeessä on viisi näytöstä, ja ensimäinenkään ei ole vielä loppuun näytelty. Tämän varjolla voidaan sanoa, että ruotsalaisten talonpoikain ote oli vasta esiripun kohottamista, ja että näytös ei ole vielä alkanut. Jokatapauksessa ruotsalaisten talonpoikain taistelua kommunismia vastaan odotetaan täällä ja ollaan valmiita antamaan sille kaikkea mahdollista tukea. Tämä taistelu, jos mikään, on omiaan lähentämään meitä naapurimaahamme. Silloin kun suomalainen kommunisti ei enää saa turvapaikkaa Ruotsissa, vaan on pakoitettu kääntämään katseensa ainoastaan itään, silloin me kunnioitamme ruotsalaisia "vapauden ja oikeuden" suojelijoina.

Politiikon täytyy seurata liikkeitä kansan keskuudessa ja uskaltaa sekä kyetä niitä arvioimaan oikein.

Jos Ståhlberg olisi enemmän perehtynyt kansaan ja sen ajatuksiin ja seurannut tapahtumia, epäilen, olisiko hän päästänyt edistysmielisiä politiikkoja kirjoittelemaan sillä tavalla kuin nyt on tehty. Jos Wrede olisi seurannut olevia oloja, olisikohan hän sotkenut itsensä niin pahasti kun nyt teki.

Minusta tilanne on hyvin vakava. Minä uskon, että Suomen kansan suuri enemmistö on lujaa, isänmaallista väkeä, joka täydestä sielustaan on lapuanliikkeen kannalla. Voi Suomen kansaa ja voi meitä kaikkia, jos meidän lyhytnäköiset politiikkomme nyt yhtymisen hetkellä onnistuvat jälleen repimään kansamme eri leireihin, toisiaan vastaan.

Terveisin

Mauno.

„Hakkila-sedän" juttu.

Valtion varoja on haaskattu paljon tutkittaessa tätä vaikeaa probleemia, mutta tuloksiin ei ole tultu kuka on syynä niihin tohtori Petreliuksen Tampereella mittaamiin jälkiin 8×17, jotka esiintyivät Hakkilan seljässä. Muistorikkaaseen yöhön Kuortaneen metsätiellä ei näytä saatavan mitään selvitystä.

Asiakirjat ovat Helsingissä kulkeneet virastosta virastoon, ja aina ainehisto kevyeksi havaittu. Asiakirjojen tie lienee vihdoinkin saavuttanut päämääränsä saapuessaan Ratakadun ja Fredrikinkadun kulmaan ek:n virastoon. Nyt odotetaan jännityksellä, kuinka kauan tämä laitos tarvitsee aikaa selvittääkseen jutun. Asianomistajallahan on omien puheittensa mukaan entisestään läheisiä suhteita laitokseen ,joten yhteistoiminnassa työskennellen saavuttanevat pian tuloksia kuten aikaisemminkin.

Odotamme siis ja merkitsemme toistaiseksi vaatimattomasti: Poliisi tutkii asiaa.

Jokainen isänmaallinen kansalainen tahtoo tietää, ketkä ovat maanpettureita. Lukekaa Aktivistia. Se selvittää Teille tämän kysymyksen.

*

Jos sosialisti Sinua kiittää, niin tarkista kantasi.

Kuinka kauan Suomi-yhtiö epäröi?

Lapuan liike tähtää kansaamme myrkyttävän maanpetoksellisen kommunistisen liikkeen täydelliseen tuhoamiseen. Samalla se pyrkii yhteiskunnan ja valtion lujittamiseen, samoinkuin myöskin parlamenttaarisen elämämme nostamiseen nykyisestä rämettyneisyydestään.

Oli oikeus luulla, etä se terveesti ajattelevan talonpoikaisen väestömme keskuudessa syntynyt valtava kansanliike, joka tämän ohjelman esitti, saisi taakseen koko isänmaallisen Suomen puolue -ja luokkakarsinoihin katsomatta ja että sen suurten päämäärien edessä vaikenisi tavallinen pikkumainen riitamieli. Siksi suoraan se joka kohdassa iski juuri niihin epäkohtiin, mitkä maassamme ovat jo kauvan yleisesti tunnetut kipeimmiksi ja kansallista tulevaisuuttamme pahimmin uhkaaviksi.

Valitettavasti ei näin ole kuitenkaan käynyt niin taajoin rivein kuin isänmaallinen kansa joka kolkassa Suomennientä onkin liittynyt Lapuan liikkeeseen. Ei edes n.s. porvarilliselta taholta ole puuttunut niitä, jotka julkisessa sanassa ovat esittäneet halventavia epäilyksiä, häpäiseviä arvosteluja ja jyrkkiä tuomioita. Tässä edesvastuuttomassa kirjoittelussa, jolla yksinomaan on tarkoituksena saada lyödyksi hajalleen nykyinen yleistä harmautta ja toivottomuutta vastaan suuntautunut kansanliike, on tehnyt itsensä erikoisessa määrin tunnetuksi herra V. A. Lavonius.

Tämän nimen esillevetäminen jo kolmatta kertaa perätysten lehtemme palstoilla saattaa joistakin lukijoistamme tuntua tarpeettoman suuren huomion kohdistamiselta yksityiseen vastustajaan. Herra Lavoniuksen itsepäisyys ja into repimään sitä, mitä isänmaallinen kansa tässä maassa nyt pyrkii rakentamaan, ei sinänsä meidänkään mielestämme anna tähän riittävää aihetta, niin vihamielisiä kuin eräät hänen kirjoituksensa ovatkin olleet. Mutta me emme osoitakaan näitä rivejä herra Lavoniukselle, vaan sen suuren liikelaitoksen ylimmälle elimelle, jonka pääjohtaja hän on.

Huomautamme vain, että Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi ei milloinkaan olisi kohonnut siihen asemaan, mikä sillä nyt maamme suurimpana ja johtavana henkivaakuutuslaitoksena on, ellei isänmaallinen kansa, nimenomaan talonpoikaisväestö, olisi sitä ottanut omakseen, mutta että myöskin niinkuin meidän isämme ja me olemme sen luottamuksellamme nostaneet suuruuteen, voi epäluottamuksemme tuon komean kehityksen katkaistakin. Herra Lavoniuksen ollessa Suomi-yhtiön johtajana on isänmaallisesti ajattelevien kansalaisten luottamus jo aikaisemminkin ollut eräissä tapauksissa kovalla koetuksella — viittaamme tässä vain paheksuttavaan suhtautumiseen kansallisuuskysymykseen ja suojeluskunta-asiaan. Mutta usko siihen, että yhtiön ylin johto ennen pitkää herää näkemään, mihin toimitusjohtajan jatkuvat epäonnistuneet poliittiset esiintymiset lopulta yhtiön veivät, ja vetää siitä oikeat johtopäätökset, on tähän asti kaikesta huolimatta kestänyt.

Tähän asti!! . . . Tällä kertaa on meidän kuitenkin pakko asettaa yhtiö kokonaisuudessaan vastuunalaiseksi toimitusjohtaja Lavoniuksen vihamielisesti, valtaavaa, päämääriltään puhdasta isänmaallista liikettä halventavasta esiintymisestä.

Herra Lavoniuksen hyökkäykset Lapuan liikettä vastaan voisimme vallan hyvin jättää omaan arvoonsa, niinkuin olemme tehneet kymmenille muille. Mutta emme voi sallia, että suuri liikelaitos, jonka Suomen kansa on rakentanut, johon kymmenettuhanet isänmaalliset kansalaiset tallettavat rahojaan vanhuuden päiviensä ja perheensä varaksi ja jonka edustajina samaisia isänmaallisia kansalaisia joka puolella maata liikkuu, ilman vastalauseita astuu tuhonsa tielle!

Sillä Suomi-yhtiön ylin johto on julistautunut toimitusjohtaja Lavoniuksen kanssa samanmieliseksi sallimalla yhtiön toimitalon olla mielenosoituksellisesti liputtamatta talonpoikaismarssin päivänä, jolloin koko pääkaupunki oli juhlaasussa ja, — mikä on vieläkin kaunopuheisempaa — kuittaamalla ylhäisellä vaitiololla ne julkiset vetoomukset, joissa on pyydetty hallintoneuvostoa ilmoittamaan, miten se suhtautuu toimitusjohtajansa huomiota herättäneeseen esiintymiseen.

Kun muut lehdet eivät ole tahtoneet tai rohjenneet tätä varoitusta tuoda julki, teemme me sen. Meillä on tapana puhua asiat puhki.

Herra Lavoniusta emme kehoita mihinkään. Se ei auttaisi mitään, ja Suomen isänmaallinen kansa on jo saanut liian monta iskua vasten kasvojaan häneltä voidakseen enää luottaa hänen parannukseensa. Siksi kehoitamme Suomi-yhtiön johtoa vapauttamaan yhtiön nykyisestä toimitusjohtajastaan. Ja tahdomme erikoisesti alleviivata sitä, että tämän on tapahduttava pian! Muuten luopuvat isänmaalliset kansalaiset sankoin parvin kannattamasta yhtiötä, olkoon tuo kannatus sitten vakuutuksen ottaja- tai asiamiesominaisuudessa annettu. Sillä — se on vakaumuksemme — herra Lavonius ja Suomi-yhtiö puolestaan eivät ole jättäneet heille muuta tietä valittavaksi.

Suomi-yhtiössä vakuutetut.

Nyt on jo kylliksi kauan odotettu Suomi-yhtiön vastausta. Sitä ei ole kuulunut, vaan edelleen on kuulunut viestejä siitä, että Lavonius jatkaa tuomittavaa myyräntyötään isänmaallista kansanliikettä vastaan. Nyt ei enää kukaan saa odottaa, vaan ratkaisun täytyy tapahtua.

Ei yhtään vakuutusta enää Suomi-yhtiössä.

Jo otetut vakuutukset ovat heti irtisanottavat.

Suomi-yhtiön asiamies on käännytettävä ympäri joka kodin ovelta.

Muistettakoon: Jokainen Suomi-yhtiölle annettu markka levittää määrätyn määrän lavoniusbasilleja myrkyttämään kansaa.

Avoin katse, horjumaton usko ja isänmaallinen mieli.

Nyt, jos koskaan vaaditaan kansalaisilta, niin hyvin valitsijoilta kuin edustajiksi nimettäviltä niitä ominaisuuksia, jotka tiivistyvät otsikon lauseeseen. Tarvitaan suuren "lapualaisuuden hengen" nostattaman talonpoikaismarssin välitöntä, herkkää isänmaallista mieltä ja sitä horjumatonta uskoa, joka on isänmaan tulevaisuuden takia herännyt palavaksi luottamaan tämän kansan sisäisten voimien voittoon Korkeimman kaitselmuksen avulla. Mutta lisäksi tarvitaan avointa katsetta näkemään yli pienien pyyteiden kohti suurta päämäärää, joka on tämän kansan rakentaminen uudelleen yhdeksi kokonaiseksi kansaksi, jolla on yksi Jumala, yksi ja yhteinen Isänmaa ja Tulevaisuus.

Nyt suoritettava vaalitaistelu tulee olemaan suuri ja kallisarvoinen koetuskivi tälle kansalle. Kykeneekö se hetken tärkeyden takia unohtamaan yksilöittensä oman pienoisen minän ja kätkemään yhteisen edun takia puoluepyyteensä siksi aikaa vihreän veran alle, kunnes nykytärkeät kysymykset ovat maan kunnian nimessä ratkaistut ja elämä rakennetun aselevon sillan avulla pannut lähemmäksi yhteistä uomaa. Jo tämän lähentymisen takia on yhteistyö vaaleissa porvarillisten puolueiden ja vapaan työväen kesken välttämättömyys, sillä ellei siitä nyt mitään tulisi, olisimme arvaamattomiksi ajoiksi työnnetyt yhä kauemmaksi toisistamme, ja vain armollinen kohtalo vasta ankaran kurituksen kautta pakottaisi meidät ajattelemaan tätä etsikkoaikaamme, jota jo ilmenneistä merkeistä päättäen emme täysin ymmärrä hyväksemme käyttää ja ottaa vastaan kohtalon viimeisenä viittauksena siihen mitä meidän rauhaamme kuuluu.

Tällaisena aikana on pakko niidenkin, jotka tahtovat kansanjohtajista käydä, tutkia itseään ja ajatella, mikä olen minä johtajaksi, kun kansan laajojen piirien tahto lyö hyökylaineena ylitse pääni ja hukuttaa minut yhdeksi joukosta? Enkö ole kohtaloani ansainnut? Olenko oikein tehnyt sen "vapauden lain" edessä, joka on yläpuolella niiden maallisten lakien, joita itse kuolevaisena olen ollut toisten, yhtä maallisten kanssa, laatimassa? Olenko unohtanut, että sama "vapauden laki", josta Herran veli, apostoli Jaakob, puhuu, on kansojen ja oman omantuntoni laki, jonka mukaan minutkin kerran tuomitaan.

Vain suuret ja historialliset hetket voivat kohottaa kokonaisen kansan sielussa tämän korkeimman lain äänen niin valtavaksi, että siihen hukkuu kaikki muu ja joka sitä vastaan puoluemielessä taistelee, saa oman omantuntonsa ja historian tuomion. Sillä katsokaa maamme historian lehtiä, onko varhaisempina tai myöhempinä jäänyt vuosikymmeniä tai satoja pysyväiseksi minkä hetken puoluepyyteet tai puoluemieli ovat aikaansaaneet. Eikö kaikki kansalaisten keskeinen liika särmikkyyskin ole jauhautunut pois? Eikö pysyväiseksi ole jäänyt vain se mitä kansojen kohtalon suuret jauhinkivet ovat jälelle jättäneet? — Me tunnemme kohtalon jauhinkiven ankaran pyörinän nyt omalla kohdallamme ja me tiedämme tämän kohtalon meille tulevaisiin aikoihin siunausta tuovan tarkoituksen. Miksi nousevat muutamat välttämättömyyttä vastaan luulotellen itselleen ja uskotellen muille heikkouskoisille, että heillä on historian ja kohtalon avaimet kädessään? Eikö olisi terveellisempää astua alas korkeudesta, sukeltautua kansan sieluun ja nähdä ne syvät virrat, jotka nyt viittaavat tietä, ja nousta sieltä siivet kirkkaina yhtymään pilvenpatsaaksi päivällä ja tulenpatsaaksi yöllä vapautemme alkaneelle korpivaellukselle.

Katse avoimeksi kansanliikkeen syvyyteen, laajuuteen ja sen järkähtämättömään kantavuuteen ja katse avoimeksi tämän liikkeen tulevaisuuden johtamiseen "vapauden lain" käskyjen mukaan Suomen ehyeksi tulevaisuudeksi, luomaan tunnossaan herkkää, järkkymätöntä isänmaallismielistä kansaa, jolle koko maan etu ja kaikkien tulevaisten polvien etu ylinnä muita olkoon!

Ilmari Virkkala.

Onko kommunismi valistustyöllä kukistettavissa?

Maisteri Hilja Riipisen esitelmä lottapäivillä Jyväskylässä kesäkuun 28 päivänä 1930.

Kommunismin vastustamisesta valistustyön avulla on myös paljon puhuttu näinä aikoina. Ja mikäli on voinut asioita seurata, on saanut sen käsityksen, että yleisessä mielipiteessä tämä puoli, nimittäin valistustyö, on herättänyt koko kommunisminvastaisessa liikkeessä kaikkein vähimmän erimielisyyttä. Minun täytyy puolestani kuitenkin tunnustaa, etten ole voinut niin seurata tätä kysymystä, että olisin varsinaista valistustyön ohjelmaa esimerkiksi julkisessa sanassa huomannut, vaikka sellaisia tiettävästi lienee olemassa. Eräässä kokouksessa Helsingissä viime tammikuussa, jossa kokouksessa suunniteltiin kommunisminvastaisten kansalaiskokousten edustajakokouksen kysymyksiä, ilmoitti eräs huomattu puolueelämän johtohenkilö, että on olemassa ohjelma yhdistykselle, joka nimenomaan ottaa tehtäväkseen kommunisminvastaisen valistustyön. Minun ei ole onnistunut nähdä tätäkään ohjelmaa, enkä tiedä siitä enempää. — Siihen kokoukseen, jossa Suomen Lukko sitten perustettiin, oli aiottu otettavaksi kysymys valistustyöstä, ja sen ohjelmaluonnoksia lähetettiin kokouksen järjestäjille. Mutta tässäkään alustuksessa ei ollut yksityiskohtaisempaa jäsentelyä valistustyön eri puolista, vaan todistelua etupäässä sen tarpeesta. Näin ollen täytyy jo alussa tunnustaa, että lähteiden puolesta olen perin valmistumaton esittämään tätä kysymystä. Ja mitä aikaisemmista vuosista tiedän, niin lienee tämänkaltainen valistustyö rajoittunut joihinkin lehtiartikkeleihin, lentolehtisiin ja ajoittain ilmestyneihin kommunismia paljastaviin julkaisuihin niin meillä kuin ulkomailla. Niinpä on meillä esim. Suomen Suojeluliitto osaksi juuri kansainvälistä kommunisminvastaista liikettä seuraamalla voinut levittää tällaista tietoa, ja jotkut muutkin yhtymät samaan tapaan, Rintamamiesten liitto y.m. Lienee kuitenkin niin ,että tämäntapainen valistustyö on tähän mennessä ollut enemmän tilapäisluontoista. Saanemme toivoa, että se uusi järjestö, Suomen Lukko, joka yhtenä tärkeimpänä työhaaranaan tulee tekemään juuri valistustyötä, laatii ehjän ohjelman ja saa tässä kootuksi todellisen taistelurintaman. Tilapäisyyshän ei silloin riitä, kun kuitenkin on kysymyksessä kansan koko elämä, niinkuin kommunismin vastustamisessa on.

Tässä piirissä ei tietysti ole tarpeen laajemmin perustella esillä olevan asian sitä puolta, miksi kommunismin vastustaminen on koko kansakuntamme elinkysymys, isänmaallinen suurtehtävä, mutta ei kai sitä voi kuitenkaan kokonaan sivuuttaa.

Itsepuolustus on kaiken elollisen elämän alkeellisimpia vaistoja. Se on yksilölle ilman muuta selvää, yhtä hyvin kuin se, että hän hengittää tahi hänen sydämensä lyö. Sen pitäisi näin olla myös ilman muuta selviö jokaiselle kansalle, joka kansakuntana on käsittänyt elämänsä tarkoituksen. Sellainen käsitys kuin esim. pacifistien, että puolustus on pahasta, että joku kansa on ilman muuta uhrattava aseettomana jollekin fantastiselle maailmanrauhan alttarille, on luonnonvastaista, elämänvastaista ja perikadon ennettä. Puolustus-, säilytysvaistoonhan pohjaa kaiken maisen elomme meno. Onhan jo tavallaan tämän vaiston panemaa pakkoa järjestäytyminen yhteiskunnaksi, laitoksineen ja laikeineen. Kaikkihan se tarkoittaa myöskin elämän, tuon suurimman voiman varjelemista, eikä vain ruumiillisen, vaan sen yhä korkeammalle kehittyvien henkisten ilmenemismuotojen suojelemista. Näin on itsesuojelu — itsepuolustusvelvollisuus myös niitä maisen elämän jumalallisia lakeja, joita ei yksilö eikä kansakunta rangaistuksetta voi rikkoa eikä olla varteenottamatta.

Ja tästä meillä on nyt kysymys. Eikä vain meillä, vaan se on sama kaikilla maailman kansoilla.

Salassa kyteneet, joistakin aavistamattomista pohjamudista, kaaoksesta, vuosisatain patoamasta kostosta, vihasta, kansain sielunsairaudesta syntyneet voimat ovat työntyneet tulivuoren purkauksen tavoin kansakuntien elämää tuhoamaan sellaisin keinoin, asein ja suunnitelmin, kuin olisi helvetin joukot päästetty irti. Mutta nämä maanalaiset vallat ovat tulleet samalla koettelemaan, punnitsemaan, mitkä kansakunnat ovat ne valitut, jotka saavat elää näitten aikain yli, taistelujen yli, mitkä ovat heikkoina ja kelvottomina tuomitut tuon tulivuoren laavaan tuhoutumaan.

Sellaista aikaa elämme. Jos kaikki se arvojen määrä, mikä nyt on vaa'assa voitaisiin laskea, niin me emme pitäisi liioitteluna väitettä, että kommunismin vastustaminen on suurinta taistelua, mitä sitten kristinuskon ilmestymisen maanpinnalla on taisteltu.

Sillä bolshevismi-kommunismissa uhkaa palautua pakanuus sen julmimmassa muodossa kristikunnan sijalle, siinä yrittää palautua raakalaisuus väkivaltaperiaatteineen oikeuteen nojaavan yhteiskunnan sijalle ja alkukaaos siveellisiin perusteihin pohjautuvan valtiojärjestyksen sijalle. — Ja kun näin ajattelemme, ei meidän tarvitse kysyä, miksi kommunismia on vastustettava. Me ymmärrämme, että meidän täytyy, jos kerran tunnustamme nuo muut arvot, meidän täytyy taistella kommunismia vastaan.

Mutta — Te sanotte ehkä nyt — tämähän on selvää ilman muuta, onhan tässä suhteessa suuri yksimielisyys jo olemassa. Onhan kaikkien yhteiskuntaa säilyttävien puolueiden taholta aivan toistamiseen tunnustettu ja vakuutettu, että kommunismin vastustaminen on kannatettava asia, ja ovathan sosialidemokraatitkin näyttäneet, että heillä on jatkuvaa pikkuriitaa sen suunnan kanssa, etteivät ole aivan yhtä. Eikö siis asia voi ilman muuta siirtyä päiväjärjestyksen ratkaistuihin, koska kaikki muut paitsi kommunistit itse (—tarpeen tullenhan hekin kieltävät itsensä), — koska siis kaikki tunnustavat kuin yhdestä suusta: "kommunismia on vastustettava". Voiko pyytää vielä suurempaa yhteisymmärrystä ja yksimielisyyttä?

Niin — se yhteisymmärrys ja yksimielisyys valitettavasti kuitenkin loppuu tähän pisteeseen. Ei tarvitse paljon muuta kuin muistaa vaikkapa vain erään huomatun lehden artikkelin, jonka sisältö suunnilleen oli — "mikäli tahdotaan kommunismin vastustamista kansanliikkeen taholta jatkaa, — niin käsittää, että näennäinen yksimielisyys loppuu hyvin lyhyeen. — Meillä on, en voi sitä muuten ymmärtää, tässä kysymyksessä kaksi täydellisesti erilaista kantaa: Toiset sanovat, että kommunismia on vastustettava, mutta että pidemmälle kuin suun puhe ei saa mennä. Toiset sanovat samoin, mutta seisovat tunnustuksensa akana, tarkoittavat totta. Ja kun he sen tekevät, niin heidän täytyy etsiä keinoja itse, ja heidän on pakko pyytää, vaatia tekoja niiltä, joiden käsiin maan ja kansan asiat on uskottu, heidän on pakko vaatia sellaista, mikä panee ajoissa padon punaiselle paisumukselle. Ja minun täytyy vielä lisätä, että näiden kahden ryhmän, suuntunnustajain ja kommunismin todellisten vastustajain rajat eivät kulje määrättyjä puoluerajoja, ei luokkien eikä kielen rajoja pitkin. Vaan ne rajat kulkevat kansalaisesta kansalaiseen — emme näe niitä — mutta Jumalan kiitos, niitä on maassa sellaisia, joille kommunismin vastustaminen on kuin uskontunnustus, yhtä velvoittava, kuin kansalaiselle isänmaansa vapaus ja kristitylle Kristuksen usko — niitä kansalaisia on joka ryhmässä, joka yhteiskuntaluokassa, ylimmästä alimpaan, kummassakin kieliryhmässä, kaupungeissa ja maalla kansan vakaita syviä rivejä myöten.

Mutta suuntunnustajia valitettavasti myöskin on, ulkokullaisuutta vakavissa asioissa. Siitähän ovat viime ajat niin surkean selvästi todistaneet. Meidän kansaraukkamme on tässä suurkysymyksessä sisimmässään vielä hajallaan, niin yhteen ääneen kuin se äsken lupasikin kommunismia vastustaa.

Me muistamme, että kommunisminvastainen kansanliike on uudestaan ja uudestaan toistanut vaatimuksen, että valtion johto ryhtyisi suurreformiin lainsäädäntötietä kommunismin kukistamiseksi, ja me tiedämme ,että juuri tämä vaatimus on näitten päivien suurkysymys, johon kansamme sydän vavisten odottaa vastausta. Muistamme, että on myös luvattu ,että kun valtiovalta tähän ryhtyy, niin koko isänmaallismielinen kansa on ehjänä oleva sen siveellisenä tukena. Suurreformia ei vielä ole tullut. Johtuu siitä, että eduskunnassakin on ollut enemmistö niitä, joille kommunismin vastustaminen oli vain suunpuhetta,

ja ettei hallituskaan hyvistä aloitteistaan huolimatta ole tähän hetkeen saakka vielä pitänyt kommunismin vastustamista sen arvoisena, että sen hyväksi olisi kannattanut panna vaakaan koko arvovaltaansa. Vaan oikeastaan päinvastoin. Onhan tapahtunut niin, että hallitusvaltuudet annettiin viime keväänä nimenomaan sellaisilla lisäehdoilla, että hallituksesta päin olisi myös kommunisminvastaista toimintaa tarkkailtava ja pidettävä silmällä. Näin olien siis koko kommunismia vastustava kansalaisliike olisi viralliselta taholta etukäteen jo saanut vähän, jollei nyt juuri rikoksentapaista, niin ainakin epäiltyä herättävän leiman.

Kyllä kai tämä on murheellisimpia ilmiöitä, mitä nuoren, äsken vapautetun kansan elämässä saataa sattua, vai mitä?

Mutta — tästäkin huolimatta on kansalaispiireissä edelleen pysytty annetun lupauksen takana. Koko sydämellä ja järkkymättömällä voimalla, kuten on nähty.

Mutta tämähän onkin sellaista, jossa täytyy enemmän kuulla Jumalaa kuin ihmisiä. Näin ajatellen on kansanluokkia tämän suurkysymyksen ympärille keskittävä työ, herätystyö, siis valistustyö koko laajuudessaan, tämä kaikki on sitä siltaa, jota pitkin on mahdollisuus — jos sitä mahdollisuutta on — rauhallisten olojen puitteissa päästä sellaiseen olotilaan, joka on nykyiselle vastakkainen, olotilaan, jolloin eduskunta astuu lainsäädäntään tehtävänään säätää sellaiset lait, että niiden avulla koko virallinen ja julkinen elämä puhdistetaan kommunismin häpeästä, selllaiset lait, jotka lopettavat, ainaiseksi kieltävät, ei vain tilapäisesti kuten nyt, sen kauhistuttavan, kaikki rajat ylittävänn roskan, valheen ja saastutuksen, millä Suomen laki sallii kansan vähäväkisimpiä henkisesti myrkytettävän, laatii lait, joitten suojassa valkea työmies saa rauhassa asua vapauttamaansa maata, laatii lait, jotka tekevät kommunismin toiminnan mahdottomaksi meidän maamme rojojen sisällä, päästä sellaiseen olotilaan, että Suomen hallituksen päävaltakirjaksi tulee kommunismia vastustavan kansan tahdon voimaan ja toimeen saattaminen.

On mahdollista, että sellainen olotila saattaa olla juuri nyt edessä. Mutta minun täytyy lisätä totuuden nimessä: sillä ei ole luonnollinen kehitys takanaan — se on vielä jotakin hätäluontoista tällä hetkellä. Me emme valtiollisesti olisi tässä pisteessä ilman sitä voimakasta hätäkellojen soittoa, niitä tekoja, jotka monelta taholta on tuomittu. Me emme olisi tässä, jos olisi kuultu niitä neuvoja ja varoituksia, joita on annettu: odottakaa te siellä, olkaa rauhassa, kyllä asiat hoidetaan ilman muistutuksia. Kansalaisten mielten kiihkeä kuohunta ei ole kyllä ollut kaikkien mieleen. Sana lainrikos on niin helposti ja monesti singottu noiden palavamielisten yli. — Mutta miten olisi käynyt, jos niitä varoituksia olisi kuultu? Ei ole ollut oikein yrittää sellaista tulta sammuttaa. Sen on päinvastoin annettava levitä yli maan, niin että me kaikki saisimme sytykkeen mieliimme ja syttyisimme. — Ja kuulkaa — kuka meistä on nähnyt keväisten virtain juoksevan niin tyveninä, ettei yksikään pärske kohoaisi yli luvallisten äyräitten? Ja mitä me olemme niitä tuomitsemaan! Nehän tuovat kevättä tullessaan. — Niin on tässäkin. Mitä tapahtunut on — se on tapahtunut isänmaan onnen puolesta, yksin ja vain sen nimessä. — — —

Mutta meidänhän on pysyteltävä valistustyössä, ja katsottava, miten se olisi edelleen järjestettävä. Ja lisäksi vastattava kysymykseen: onko kommunismi kukistettavissa valistustyön avulla?

Lyhyimmiten vastatakseni sanoisin: Jos kommunismia vastaan taistellaan tätä tietä, on toimintaan käytävä niin laajalla rintamalla, ettei yksikään elämänala jää sen ulkopuolelle, sillä jo kommunismin valloituspyyteet tarkoittavat kaikkia elämänaloja. Ulkopuolelle voi jättää vain luokkatietoiset kommunistit, heihin eivät valistustoimenpiteet tehoa, he tarvitsevat muuta. Vaikka ne kyllä voivat tehota niihin joukkoihinkin, joita nyt sokeina kuljetetaan.

Valistustyön suunnittelussa voisi seurata juuri kommunismin tuhoamispyyteitä. Ja siitä jotakin seuraavassa:

Kommunismi on vannonut tuhon ensinnäkin sivistykselle, joka on kasvanut kristillissiveellisestä maaperästä luodaksensa uuden, materialistisen. Kommunismiin sisältyy suurin sivistysvaara, mitä milloinkaan vielä on ollut.

(Jatkoa seuraavassa numerossa.)

Sähkösanomia

elokuulta.

Kajaani 4. 8.: Lapuan Valtuuskunta, Lapua, Vihtori Kosola. Toimimme töin, sanoin kanssanne. — Suomussalmen kansalaiskokouksen puolesta A. Airanne, A. Reinikainen, S. Manninen.

*

Heinola 4. 8.: Vihtori Kosola, Lapua. 300-lukuinen kansalaiskokous Hartolassa lähettää tervehdyksensä kauttamme Lapuan reippaille miehille. Yhdymme teihin. — Kokouksen puolesta Alfred Raatikainen, puheenj., Börje Vahlberg, siht.

*

Brisbanesub 7. 8.: L. C. D. Vihtori Kosola, Lapua, Finland. Elämme väkevästi mukana. — Matti Härsilä, Niilo Klemola, Matti Tokkala, Toivo Tarvainen, Yrjö Saramäki, Usko Laine, Jaakko Eskola, Sulo Peltola, Onni Latvala, Toivo Laitila, Jaakko Korpinen, Reino Kukkola, Eino Laasanen, Eino Nyman, Jalmari Nyman, N. T. Karhula.

*

Orivesi 8. 8.: Maanv. V. Kosola, Lapua. Päättäen vaatia yhteistä rintamaa tulevassa vaalitaistelussa Lapuan liikkeen hengessä, lähettävät längelmäkiläiset kokouksestaan Teille kunnioittavan tervehdyksensä. — Kokouksen puolesta Ilmari Harola.

*

Kuopio 8. 8.: V. Kosola, Lapua. Isänmaahan isäntä, Karjalaan vapaus. Eläköön Suursuomi. — 21 ryssää vihaavaa A.K.S:läistä Kuopiossa.

*

Myllymäki 9. 8.: Vihtori Kosola, Lapua. Suomen Lukon Ähtärin paikallisosaston perustajat lähettävät tervehdyksensä. Eläköön Lapuan henki.

*

Ähtäri 10. 8.: Vihtori Kosola, Lapua. Eläköön isänmaallinen työnne. — Virroilla 10 p. elokuuta monituhatlukuisen kansalaisjuhlayleisön puolesta: M. Järviniemi, J. Pirttiniemi, I. Rokio, N. Mantilo.

*

Jokela 11. 8.: Maanv. V. Kosola, Lapua. Jokelan isänmaalliset kansalaiset, puolueihin katsomatta, lähettävät Teille maanviljelijä Vihtori Kosola, parhaat terveisensä vakuuttaen Teille seisovansa käsikädessä Teidän kommunismia vastustavan rintamanne horjumattomana iskujoukkona. — Noin 300 jokelaisen puolesta: Tähtelä, tehtaan virkailija, Sten, maanvilj., Forss kauppias, Johansson metallisorvari, Särkipato rautatievirkamies.

*

Kristiina 11. 8.: Maanv. V. Kosola, Lapua. Siunausta ja menestystä alkamallenne isänmaalliselle kommunismin vastustamisliikkeellenne. — Karijoen Lotat.

*

Jyväskylä 11. 8.: Maanv. V. Kosola, Lapua. Kokoontuneina päivän suurten asiain ympärille lähetämme kunnioittavat tervehdykset tienviitoittajalle. Seisomme jyrkästi rintamassa, uskoen yhteisen asian voittoon. — Kansalliskokous Korpilahdella 10. 8. 1930.

*

Kuopio 12. 8.: Lapuan Liikkeen Valtuuskunta, Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Tervehtien teitä toivotamme Lapuan Liikkeelle jatkuvaa menestystä työssänne isiltä perityn uskon ja yhteiskuntajärjestyksen turvaamiseksi. — Kuopion Kristillisen Ylioppilaskokouksen 400 osanottajaa.

*

Varkaus 12. 8.: Suomen Lukon Valtuuskunta, Lapua. Olemme kanssanne. — Suomen Lukon Varkauden paikallisosasto.

*

Nivala 2. 8.: Vihtori Kosola, Lapua. Kokoontuneena perustamaan Suomen Lukon paikallisosastoa, ilmoitamme järkkymättä kannattavamme Lapuan liikettä. — Oikarinen, puheenjohtaja.

*

Nousiainen 22. 8.: Maanviljelijä Vihtori Kosola, Lapua. Yksimielisen tunnustuksensa isänmaallisen liikkeen johtajalle lausuvat Suomen lukkolaiset Nousiaisessa ja Maskussa.

"Aktivistin" arv. lukijoille ja uusille tilaajille.

Päivälehdissä olleiden hälyyttävien uutisten johdosta, joissa kerrotaan maaherra Jalanderin vaativan lehtemme lakkauttamista, ilmoitamme:

Lehtemme ilmestyy edelleen säännöllisesti, piakkoin kerran viikossa.

Peloittelut miltään taholta eivät tule muuttamaan lehden kantaa, vaan taistelemme päättävästi kommunisteja ja heidän apureitaan vastaan.

Uusille tilaajille lähetämme kaikki ilmestyneet numerot.

Aktivistin Toimitus.

Terveisiä Lapista.

Koska Aktivisti silloin tällöin on osunut tänne Perä-Pohjolan kaukaisille työmaille, olemme päättäneet puolestamme tervehtiä lehteä kiittämällä sitä suorasta puheesta. Olemme täällä tietämättömiä muun maan asioista. Ainoa tietolähteemme on "Suomen Sosialidemokraatti", ja onkin sitä viime aikoina saapunut runsaasti ilman tilaamatta kaikille suuremmille työmaille. Ihmettelemme, miksi eivät muut lehdet ole tulleet tänne ilman tilaamatta, vaan yksistään S. Sosialidemokraatti. Ymmärrämme että tämä lehti nyt vaalien edellä tahtoo täten kalastaa ääniä. Mutta vaikka etelässä niin uskotaan, että täällä kaikki työläiset ovat "punaisia" eli kommunisteja, on täällä myöskin kunnon kansalaisia ja siksi odotamme, että meille lähetetään muutakin luettavaa kuin punaisia lehtiä.

Olisimme kiitollisia jos Aktivisti saattaisi tämän toivomuksensa valkoisten sanomalehtien tietoon.

Sodankylässä, elokuun 8 päivänä 1930.

Joukko valkoisia työmiehiä.

AKTIVISTI

KOMMUNISMIA VASTAAN TAISTELEVA JULKAISU

LAPUA

Vastaava päätoimittaja:
VIHTORI KOSOLA.

Ilmestyy 2 kertaa kuukaudessa.
Hinta toukok. alusta vuoden loppuun 30 mk.
Asiamiehiä otetaan kaikkialle hyvällä palkkiolla.

Konttori ja Toimitus:
Lapua, Nikula, puh. 52 ja 153

Irtonumero 3 mk.

Joko olette todenneet,

että

UUSI STADION SAVUKE

todella on laatusavuke?

Valmistettuna itämaitten hienoimmista tupakkalajeista, mietona ja pakkaukseltaan huoliteltuna, vastaa STADION korkeimpia vaatimuksia mitä todelliselle laatusavukkeelle voi asettaa.

HUOMAA! **Harmaa rasia!**

Stadion savukkeita valmistetaan Stadion-säätiön hyväksi!

STRENGBERG

Lahjoituksia Lapuanliikkeelle

vastaanotetaan

Etelä-Pohjanmaan Pankki Oy:n

kaikissa konttoreissa.

KONTTORIT: Lapualla, Helsingissä, Kauhavalla, Seinäjoella, Turussa, Voltissa ja Ylihärmässä.

Kokkola 1930. Sanomalehti O.Y. Kokkolan Kirjapaino.